

رپورتاژ کەي بیکەر-هاملتون و فەشەلی بزوتنەوێ کوردایەتی

حەمە غەفور mgafor@yahoo.com

پاسپاردە مەیدانییە کانی راپۆرتە کەي بیکەر-هاملتون دەربارەي لیکۆلینەوێ ستراتیژی لەمەر ئاییندەي سیاسەتی ئەمریکاو لە عێراق، کە رۆژی چوارشەممەي رابردوو لەبەردەم ئەنجومەنی پێراندایان دەستی (جۆرج دێلبو بۆش) ی سەرۆکی ئەمریکا، راشکاوانەترین دانپیانانی شکستی سیاسەتی ئەمریکا بوو لەلایەن سەنتەری ئاراستەکردنی ستراتیژیی سیاسەتی خاریجی ئەمریکاو لە ماوێ نزیك بە 4 چوار ساڵ بەسەر هات و هاوار و تەحەدداکردن بۆ سەرکەوتن و بنیاتنانی "دیموکراسی" لە عێراقدا. رۆژی پینجشەممەي دواي ئەویش بەشوی کۆبوونەوێ لەگەڵ تۆنی بلێردا، جۆرج بۆش پریاریدا کە ئەمریکا پێویستی زۆر حەياتی بەو هەیه کە نەهێچکی جیاواز بگریتەپێش لە عێراقدا. ئەم بادانەوێی ئەمریکا شتێکی چاوه‌ڕوانکراو بوو لە ناستی نیو دەوڵەتی و ناوێندە سیاسییەکانی جیهان و ناوچە کەشدا. چونکە ئاکامەکانی سیاسەتی داگیرکاری ئەمریکا کۆمەلگای عێراقی بەرەوروی کارەساتی جەنگێکی تاتیفی و قەومی کردەوێ بەکرده و ئامانجی سەرەکی و ڕاگەیه‌نراوی، کە بە "لەناو بردنی تیرۆر" ناسرابوو، بەجۆریکی وا ریسابوو کە لە مێژوودا ئەم بەرگەیهی ژبانی سیاسی دەوڵەتی ئەمریکا بە باشترین فاکتەری سەرھەڵدان و زیندووکردنەوێ پێستری و هارتترین کۆنەپەرستانی ئیسلامی دادەنریت. سەرەدەمێک کە هیچکاتێک مەزقاییەتی بەمۆرە ئارامی و ترس و دڵەراو کە یەخە پینەگرتووە. تەنھا ناسیونالیزمی کوردو حیزبەکانی ئەبێ کە بە مناسەبەو بێمانسەبە بە شانوبالی ئەمریکاو سیاسەتەکانیدا هەڵیان دەدا. بەئێ سەرەنجام بێنن مەترسی ئەم راپۆرتەو گرتەبەری نەهێچکی سیاسی نوێ لە عێراق بۆ سەر ئیستائو ئایندەي کوردستان و خەلکە کەي بە شیوێ کەي ئاشکراو بپێرە لە ڕاگەیانندە کەي (مەسعود بەرزانی) دا دەبێنرێ کە رۆژی پینجشەممە 7-12-2006 بلاوی کردەوێ. بەرزانی دەلی، لیژنە کە نەهاتوونەتە کوردستان و هیچ حسابی کیشیان بۆ "کورد" نەکردووە. لە شوێنیکی تردا راپۆرتە کە باسی رێکەوتن لەگەڵ پاشاوەکانی حیزبی بەعس دەکات! بەلام پاش چی؟! دواي ئەوێ سەرلەنوێ هەموو هیواو ئارەزووێ کانی ئەم خەلک و کۆمەلگایە لەسای سەری ئەم حیزبانەوێ خەریکە دەخزینەوێ ژیری؟! ئایا هەرەسی ستراتیژی ئەمریکی لە ناوچە کە بێجگە لە نوشوستیکی دیکەي بزوتنەوێ کوردایەتی، شتێکی دیکەي لی چاوه‌ڕواندە کە بۆ کوردستان؟ ئایا گانندەکانی بەرزانی دەربارەي راپۆرتە کەي بیکەر-هاملتون کێ گۆی لیئەگرتی و بەدەردی چی دەخوات؟ ئایا بەهەق دواي 15 ساڵ چاوه‌ڕوان هیشتنەوێ خەلکی بەدیار وەهمی سەرکەوتنی سیاسەتی ئەمریکاو کێ لەم مەترسییە نوێیە بۆ سەر کوردستان بەرپرسیارە؟ ئایا ئیتر کەسێک ماوێ بروای نەهینا پێت کە بزوتنەوێ کوردایەتی لەناو بنه‌ست و بێ ئاسۆیدا نوقومبوو!؟ بەروای من هەلوێستی "سەرۆکی هەریمی کوردستان" لە هەلوێستی مستەفا بەرزانی دواي رێکەوتنە کەي جەزائیری سالی 1975 زیاتر نییە!

کوردستان نابیت دووبارە بپیتەوێ بە قوربانی مایه‌پووجی بزوتنەوێ کوردایەتی. بەدیل و ئاسۆی سیاسی روون و بەرجه‌ستە هەیه و دەکری هەلیبێژین و شانسی بدەنی. خەلکی کوردستان هەقیانە بۆ یە کجاریش بیت شانس بدەنە ئیرادەي سەر بەخۆیان و لە دەوری کۆمۆنیزمی کریکاری خۆیان رێکخەن و ئیرادەي جەماوەرییان بخەنە گەر. بەلام دەبێ سەرەتا خەلکی کوردستان ریزی خۆیان لە بزوتنەوێ گەندەلی و نوشوست جیاکەنەوێ. هەلوێست و سیاسەتی حیزبی کۆمۆنیستی کریکاری عێراق هەر لە سەرەتاوێ چ دەربارەي سیاسەتی ئەمریکا لە عێراق، جا سەبارەت بە مایه‌پووجی ئەم سیاسەتە بیت بۆ لەناو بردنی تیرۆر، یاخود سەبارەت بە گالته‌جاری بنیاتنانی دیموکراسی خەیاڵلای ناسیونالیزمی کورد بیت، وەیا دەربارەي هیچ لەبارانەبوون و بێ ئاسۆی بزوتنەوێ ناسیونال-عەشیرەیی کوردی بۆ وەلامدانەوێ بە زوێ قەومی و کیشەي مێژوویی کورد، وەکو رۆژ ئاشکراو دیارە. ئیمە بە سەراحت و بێ پیچوپەنا ڕامانگەیانندووە لە پەسەندکراوێ کانی کۆنگرەمانە، کە کیشەي کورد تەنھاو تەنھا دەتوانی لە رێگای سازکردنی ریفارندۆمیکێ ئازادوێ چارەسەر بکری. لەو گشتپرسییەدا لە ژیر چاودیری ئۆرگانە نیو دەوڵەتیە کاندای خەلکی کوردستان دەتوانن بە شیوێ کە ئازادوێ عادلانە بریار لەسەر چارەنووسی وولاتە کەیان بدەن. تەنھا بەم رێگایە ئیمکانی ئەو پیکدیت کە هەرەشەي دەوڵەتانی فاشیستی دەوروپەر و ناوێندیش لەسەر خۆیان و چارەنووسیان دوورخەنەوێ. ئیمە بە قوولی و پتەوی بروامان بە ئیرادەي جەماوەری خەلکی کوردستان، دووپاتی شەي دەکەینەوێ کە لە سەرەدەمی ڕاگەیانندی نوشوستیکی دیکەدا لەلایەن بزوتنەوێ کوردایەتیەوێ، کە چارەنووسی ئەم کوردستانەو ئەم خەلکە لە ریفارندۆمیکێ وادا مەیسەر و یەکلادە کړیتەوێ. ئەمەش تاکە زەمانەتی کە ئاراستەي ژبانی سیاسی ئەم کۆمەلگایە بە دەستی خەلک خۆیان بە رێبازی رزگاری و سەر بەخۆی و ئارامی و ئاسایشدا بچەرخیتیت. با رێگانەدەین مایه‌پووجی ئەحزابی کوردی بەرەو هەلدیرو نەهامەتی پالمان پێو بنیت. با چیت بێ ئاسۆی کوردایەتی چواشەمان نەکات. ریفارندۆمیکێ ئازاد ئیرادەي

كۆمەلگايەك يەك دەخات و كۆمەلە نۆدە ولە تيش پىزى بۆ دادەنى و پشتىوانى ليدەكات. ئەمە ھەل بۆارد نىكى دروست و بەجىيە و نابى دوودلى تىدا بىرى. بە تايىبەت كە بە ھەموو بارتىكدا تەرح و بەدىلەكانى ناسيوناليزمى كوردو حيزبەكانى تاقي كراوتە و ھەو تا تىستا جگە لە قولتەردنە ھەي كىشەي كورد شتىكىيان ئەنجامنە داوھ.